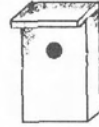

LINNUKAITSE UUDISED

94% HARULDASTE METSA- LINDUDE ELUPAIKADEST ON EUROOPA LIIDUGA ÜHINE- VATES RIIKIDES KAITSMATA

Selline ootamatu avaldus tehti 11. oktoobril 2002 Slovakkia pealinnas Bratislavas peetud *BirdLife Internationali* Euroopa metsatöörühma seminaril.

Euroopa Liiduga ühinevates riikides leidub kokku 4 miljonit hektarit tähtsa linnuala kriteeriumile vastavat metsa, kus elavad haruldased ja ohustatud linnuliigid, näiteks must-toonekurg, väike-konnakotkas, kääpakotkas ja tamme-kirjurähn. Sealjuures pesitseb liituvates Ida-Euroopa riikides üle 60% kahe esimese liigi Euroopa populatsioonidest.

Ohustatud liikide elupaikadele kaitse tagamine on Ida-Euroopa riikidele üheks liitumise eelduseks. Kõigepealt tuleb määratleda ja kaitse alla võtta linnuhoiualad, kuid lindude kaitse tuleb tagada ka väljaspool hoiualasid, jättes metsade majandamisel alles vanu ning surnud puid, alusmetsa ja teisi väärtuslikke metsaelemente. Kaitse väljaspool kaitsealasad sõltub oluliselt metsatööstusest, kuid ka riikide valitsused peavad tööstusele avaldama survet.

BirdLife omalt poolt alustab Euroopa metsade kaitse tegevuskava täitmist, prioriteediks on just liituvad riigid, kus on palju looduskaitseks väärtuslikke metsi. Seni on pööratud tähelepanu tähtsate linnualade määratlemisele, edaspidi on vaja tegevust laiendada ka teistele väärtuslikele metsadele. *BirdLife*'i teates on märgitud, et kolmes Balti riigis on juba kaardistatud ja inventeeritud selliseid metsi, loodetavasti aitab kogutud info valitsustel ja looduskaitseorganisatsioonidel edendada metsade kaitset ja säästlikku majandamist.

Õnneks võime tõdeda, et Eestis ei ole vähemalt eelnimetatud liikide kaitse olukord kõige halvem. Nii must-toonekurg kui väike-konnakotkas kuuluvad meil I kategooria kaitsealuste liikide hulka ning nende pesadele on vähemalt seadusega ette nähtud rangeim võimalik kaitse. Tõsi küll, hoida on võimalik üksnes teadaolevaid pesapaiku. Näiteks väike-konnakotkal on neid praegu ca 140, seega peaks kaitse olema tagatud umbes veerandile selle liigi pesadest Eestis.

BirdLife Internationali
pressiteate põhjal Ülo Väli

KAITSEKORRALDUSKAVAD OHUSTATUD LINNULIIKIDELE

Kahe viimase aasta jooksul on valminud kaitsekorralduskavad mitmele põhjalikumalt kaitset vajavale linnuliigile. 2001. aastal koostati kava **metsise, tänavu rohunepi, sookure, risla, väike-konnakotka ja must-toonekure** kaitseks. Kaitsekorralduskavades antakse ülevaade liigi bioloogiast ning ohustavatest teguritest, pannakse paika liigi kaitseks

vajalikud lähiaastate tegevused ja määratakse kindlaks nende ajakava koos eelarvega. Jätkates suur-konnakotkaga alustatud tava, ilmub järgmise Hirundo lisanumbrina lühendatult metsise kaitsekorralduskava. Oma järke ootavad ka teiste nimetatud liikide kavad.

Ülo Väti

EOÜ JUHATUSES...

EOÜ juhatus koosseisus Jaanus Elts (esimees), Leho Luigujõe ja Andres Kalamees pidasid 2002. aasta maist detsembrini koosolekuid üheteistkümnel korral. Selle aja jooksul olid arutlusel järgmised olulisemad päevakorrapunktid:

- 2002. aasta suvepäevade ettevalmistamine ning läbiviimine Lääne-Virumaal Neeruti MKA lähedal 29.–30. juunil;
- üle-euroopalise linnuvaatluse *Birdwatch* 2002 ettevalmistamine, koordineerimine ja läbiviimine Eestis 5.–6. oktoobril;
- ettekandekoosolekute ettevalmistamine ning läbiviimine 2002. aasta sügisel, esinejate otsimine 2003. aasta esimeseks poolaastaks;
- linnufoorumi avamine ühingu koduleheküljel;
- 2004. aasta linu eelvalik. Laekus 11 kandidaati (valge-toonekurg, kümnokk-luik, kanakull, sooräts, kaldapääsuke, linavästri, kuldnokk, rasvatihane, soo- ja põhjatihane, peoleo, põldtsiitsitaja). Valituks osutus valge-toonekurg, kelle üle-euroopaline loendus toimub samal aastal. Ülejäänud liigid asuvad konkureerima 2005. aasta linu tiitlile;
- uute liikmete vastuvõtmine ning avalduse esitanud vähekindlustatud sissetulekuga liikmete liikmemaksu vähendamine;

- taotluste esitamine Keskkonnainvesteeringute Keskusele projektide rahastamiseks 2003. aastal. Kokku esitati üheksa taotlust kogusummas 646 130 krooni. EOÜ-lt taotleti toetuskirja veel kolmele projektile;
- EOÜ hariduskomisjon;
- EOÜ 2003. aasta tegevuskava ettevalmistamine;
- EOÜ pikemaajaline strateegia;
- juhatuse 2001.–2002. a. töö tulemuslikkuse analüüs (SWOT-analüüs);
- osalemine BirdLife Internationali 2005.–2008. a. Euroopa programmi arendamises;
- siniraa kaitse teemaline nõupidamine Riias;
- algatused rohunepe kaitse edendamiseks Eestis (Hollandi saatkonna toetus; ajakirja *Alula* peatoimetaja Antero Topp'i annetus);
- EOÜ Rannametsa-Soometsa *LIFE-Nature* projekti toimimine (lepingud, investeeringud, inventuur, kaitsekorralduskava jms.);
- EOÜ-poolsed toetus- ja märgukirjad, arvamused ja ekspertiisid. Näiteks Eesti liitumisvajadusest Bonni konventsiooni *AEWA* ja *EUROBATS* lepingutega; Saaremaa süvasadama asukohast Küdema lahe linnuhoiualal; Otepää turismiküla detailplaneeringust (golfiväljakute planeerimisest Otepää loodusparki); Lavassaare potentsiaalse linnuhoiuala rollist Pärnumaa üldplaneeringus ning selle kaitsest; NATO planeeritava radarijaama sobimatusel globaalselt ohustatud Madeira tormilinnu koloonia lähedale Pico do Areeiro mäetippu Portugalis; Tamba, Pakri jt. tuulejaamade, sõjaväe keskpõlügeni, Pakri radarimasti, Varingu kriidikarjääri ja mitmete teiste objektide linnukaitseks eksperthinnangud ja ekspertiisid;
- Soome-Eesti põllumajandusprojektile (kestvusega 6 kuud) projektijuhi otsimine. Valituks osutus Maarja Semm EPMÜ-st;
- Soome-Eesti ühisseminar bioloogilise mitmekesisuse säilitamise võimalustest põllumajandusmaastikes koostöös Eesti Talupidajate Keskliiduga Läänemaal;
- Eesti-Soome ornitoloogiapäevade traditsioonide jätkamisest;
- uue haudelinnustiku levikuatlase algatamise võimalused.

Juhatus otsustas:

- 2003. aasta üldkoosolek toimub laupäeval 29. märtsil;
- 2003. aasta suvepäevad leiavad aset 14.-15. juunil Lõuna-Eestis, esialgse kava kohaselt Kuutsil.

Andres Kalamees

TEATED

AASTA LIND 2003 – HARAKAS

Kolm põhjust, miks valiti just see liik:

- harakas on kõigile teada-tuntud lind;
- tegemist on linnuga, kelle kohta on üllatavalt vähe informatsiooni, kuid palju väärarvamusi;
- vareslasi on Eestis vähe uuritud ning ükski selle rühma esindaja pole siiani aasta lind olnud.

Kutsun kõiki ühingu liikmeid aktiivselt osalema aasta linnu projektis, täpsemat informatsiooni jagatakse varakevadel.

*2003. aasta linnu projekti koordinaator
Riho Marja*

FENOVAATLUSED UUES KUUES

Aastakümneid oli ornitofenoloogiliste vaatluste talletamiseks kaks erinevat kausta, seejärel kasutati mitut küsitluslehte. Alates 2000. aastast on fenovaatluste edastamine muutunud veel lihtsamaks, nüüd kantakse kõik vaatlused ühele lehele. Kahjuks ei ole ka selline moodus vaba puudustest. Oleksin tänulik, kui vaatlejad annaksid teada – milline senikasutatud variantidest meeldib Teile?

Kõige operatiivsemalt on projekti-infot võimalik saada interneti vahendusel, selleks tuleks teatada oma elektronposti aadress koordinaatorile (raul@jjaani.ee). Vaatluslehti on võimalik täita ja saata ka digitaalselt, vorm on laaditav Eesti Ornitoloogiaühingu kodulehelt <http://www.eoy.ee>

Järjepidevust ja meelikõitvaid vaatlusi soovib

*fenoloogiaprojekti koordinaator
Raul Eenpuu*

KESKTALVINE VEELINNULOENDUS

... toimub 07.-20.01.2003, kesksed loenduspäevad on 12.-13.01. Tulemused palume saata EOÜ-sse. Täiendav info telefonil 07383012 või e-mailil leho@zbi.ee

Leho Luigujõe

ERRATUM: eelmises Hirundos (15, nr. 1) lk 19 ja 24 olevates kokkuvõtetes peab kiivitaja arvukuse loendamise ühikuks olema paari/km² kohta, mitte paari/10 km² kohta.

ERRATUM: in pages 19 and 24 of the previous Hirundo issue (15, No 1), the unit for counting the Lapwing density should be pairs per km², not pairs per 10 km².